

Opinnäytetyö (YAMK)

Kulttuuriala

Soveltava taide

2017

Tiina Kaisa Leppänen

MAALARI SEINÄLLÄ

– kuvataiteilijan työtavat kaupunkilaisia
osallistavassa seinämaalausprojektissa

Tiina Kaisa Leppänen

MAALARI SEINÄLLÄ

- kuvataiteilijan työtavat kaupunkilaisia osallistavassa seinämaalauksessa

Seinämaalaukset eli murallit ovat viime vuosien ilmiö Suomessa. Ne ovat tällä hetkellä erittäin suosittuja.

Tutkimus- ja kehittämishankkeen tavoitteena on tutkia kuvataiteilijan työnkuvan muutosta maalarista yhteisötaitelijaksi kaupunkilaisia osallistavassa muralliprojektissa. Muraali sijaitsee Kytälänkatu 1:n ja Rongankatu 2:n välisellä sisäpihalla Tampereella. Seinämaalauksia näkyy kadulle osoitteesta Rongankatu 2, Tampere. Kytälän muralliprojekti toteutettiin ajalla syyskuu 2016–heinäkuu 2017.

Tutkimusmenetelmänä on kuvataiteilijan oman toiminnan tutkiminen sekä kaupunkilaisten osallisuuden havainnointi heiltä saadun palautteen avulla. Kaupunkilaiset osallistuivat murallin suunnitteluun kyselylomakkeeseen vastaamalla.

Päätelmäni on, että hyvät projektinhallinnan taidot ovat oleellisia taiteilijalle seinämaalauksessa. Toinen havaintoni on, että suuri osa viime vuosina Suomessa tehdyistä seinämaalauksista näyttäisi olevan yksittäisen taiteilijan suunnittelema ja toteuttama, jolloin alueen asukkaat eivät ole osallistuneet niiden suunnitteluun tai toteuttamiseen. Tosin osallistavien seinämaalauksien määrä on lisääntymässä Suomessa, mutta osallistavilla tavoilla tehtyjä muralleja voisi mielestäni olla enemmän.

Saamani palautteen perusteella osallisuuden kokemus tuntui Kytälänkatu 1:n projektin perusteella olevan suunnitteluun osallistuneiden mielestä kiinnostava. Omaan elinympäristöön vaikuttaminen lisää parhaimmillaan yhteisöllisyyden tunnetta.

Tässä projektissa maalarista muuttui yhteisötaitelijaksi. Osallistavia keinoja voin mielestäni käyttää tulevaisuudessa soveltavan taiteen alueella hyvin monella tavalla, kuten katutaiteessa, julkisessa taiteessa, sosiaali- ja terveysalalla sekä työpaikoilla.

ASIASANAT:

Muraali, seinämaalauksia, katutaide, julkinen taide, osallisuus, yhteisö, yhteisötaide, kuvataide, soveltava taide

Tiina Kaisa Leppänen

PAINTER ON THE WALL

- Visual artists working methods in a participatory mural project

In the last few years murals have become a phenomenon in Finland. At the moment they are very popular.

The goal in the research and development project is to explore the change in visual artists working methods from a visual artist to a community artist in a participatory mural project, where citizens are participants. The Kyttälä mural situates in the inner court between Kyttälänkatu 1 and Rongankatu 2 Tampere. It can be seen from the street in Rongankatu 2 Tampere. The project lasted from September 2016 to July 2017.

The method of the research and development project is to explore both the visual artist's actions and to observe citizen participation by their feedback. The citizens participated in designing the mural by answering to questionnaire.

The conclusion is, that it is essential for a visual artist in a mural project to have very good project management skills. The other observation is that most of the murals made in Finland in the past few years seems to be mainly designed and made by a single visual artist or a group of artists. The citizens or the residents of the area have not participated in designing or making the murals. Fortunately the making of participatory murals is increasing also in Finland.

By the feedback of the participants in the Kyttälälänkatu 1 mural project, participation in designing the mural was interesting for them. Being able to affect to your own environment inserts at best the sense of community.

In this project a painter changed to a community artist. I can use participatory methods in the future in the field of applied arts in many ways, for example in street art, public art, in social services and in the health sector and in workplaces.

KEYWORDS:

Mural, street art, public art, participation, community, community art, visual art, applying arts

SISÄLTÖ

KÄYTETTY SANASTO	6
1 JOHDANTO	7
2 SEINÄMAALAUKSET VIIMEAIKAISENA ILMIÖNÄ SUOMESSA	9
3 KYTTÄLÄN SEINÄMAALAUKSEN SUUNNITTELUN JA TOTEUTUKSEN	
VAIHEET	11
3.1 Dokumentointi ja tiedotus	14
3.2 Rahoitus, luvat ja vakuutukset	15
3.3 Sopimukset	15
4 KAUPUNKILIASTEN OSALLISUUS SEINÄMAALAUKSEN SUUNNITTELUSSA	16
5 ONNISTUMISET JA HAASTEET	21
6 LOPUKSI	26
LÄHTEET	29

LIITTEET

- Liite 1. Muraalihankeen kyselylomake.
Liite 2. Muraali Tampereen keskustaan. Liite kyselylomakkeeseen.
Liite 3. Palautekysymykset.

KUVAT

Kuva 1. Myyrmäen asema Vantaa 7.4.2017. Kuvaus: Miina Laine.	10
Kuva 2. Paikka seinämaalaukselle. Näkymä Rongankatu 2:n puolelta Tampereelta. Kuvaus: Miina Laine.	11
Kuva 3. Luonnosmaalaus: Tiina Kaisa Leppänen. Kuvaus: Miina Laine.	12
Kuva 4. Kehyskuvion luonnos: Miina Laine. Kuvaus: Miina Laine.	12
Kuva 5. Keskeneräinen maalaus: tehdasrakennuksia, koskea ja puiston aitaa. Kuvaus: Miina Laine.	13
Kuva 6. Keskeneräinen muraali. Veden maalaaminen teippisapluunoilla. Kuvaus: Hannu Jukola,	13

Kuva 7. Tyttöhahmon maalaaminen. Kuvaus: Hannu Jukola.	14
Kuva 8. Miina Laine maalaa muraaliin tulevia lintusapluunoita Koskipuistosa Pirkanmaan taidesuunnistuksen aikana 23.4.2017. Kuvaus: Tiina Kaisa Leppänen.	18
Kuva 9. Tiina Kaisa Leppänen maalaa Koskipuiston maisemaa Pirkanmaan taidesuunnistuksessa 23.4.2017. Kuvaus: Miina Laine.	18
Kuva 10. Valmis Kyttälän muraali. Kuvaus: Miina Laine.	19
Kuva 11. Arnstein(1969) Ladder of citizen participation (Arnstein 1969; Julian 2013).	22
Kuva 12. Arnsteinin tikapuut-osallistamisen paradigmana (Arnstein; Rinne).	23

KÄYTETTY SANASTO

Katutaide	Katutaide on julkisissa tiloissa kehittynyt kuvataiteen muoto. Sitä voivat olla esimerkiksi kaduilla tapahtuvat performanssit, installaatiot, graffitit, neulegraffiitit, sapluunatyöt, veistokset, tarrat ja julisteet. Suomeen katutaide saapui 1970- ja 1980-luvuilla graffitien muodossa yhdysvaltalaisen hip hop - kulttuurin ohessa. (https://fi.wikipedia.org/wiki/Katutaide)
Muraali	Seinään tai muuriin tehty maalaus. (https://fi.wiktionary.org/wiki/muraali)
Seinämaalau	Myös muraali, latinan sanasta murus 'muuri, valli'. Maalataan seinään, kattoon tai muuhun pysyvään rakenteeseen Myös muraali, latinan sanasta murus 'muuri, valli'. Maalataan seinään, kattoon tai muuhun pysyvään rakenteeseen (https://fi.wikipedia.org/wiki/Sein%C3%A4maalau)
Yhteisötaide	(engl. social art tai community art) 1990-luvulta yleistynyt taiteen suuntaus, jossa taidetta tehdään jonkin yhteisön ehdoilla, yhteisön jäsenten kanssa ja heitä varten. Kuvataiteen kentällä yhteisötaide-käsite vakiintui 1990-luvun loppupuolella. Yhteisötaide toteutetaan yleensä projekteina, tapahtumina tai työpajoina. Taiteilija on tapahtuman, teoksen tai ilmiön tuottaja tai ohjaaja. (https://fi.wikipedia.org/wiki/Yhteis%C3%B6taide)

1 JOHDANTO

Seinämaalauksia tuntuu nyt ilmaantuvan joka puolelle Suomea. Tekotavat vaihtelevat kuvataiteilijoiden itse suunnittelemista ja toteuttamista muraaleista asukkaita suunnitteluun tai toteutukseen osallistaviin muraaleihin. Tarkastelen artikkelissani itseni muuntumista maalarista yhteisötaiteilijaksi kaupunkilaisia suunnitteluun osallistavassa muraaliprojektissa. Tein yhdessä kuvataiteilija Miina Laineen kanssa Kyttälänkatu 1:een Tampereelle seinämaalauksen kesäkuussa 2017. Suunnittelu, neuvottelut rakennuksen omistajan ja viereisen taloyhtiön hallituksen kanssa sekä apurahojen ja lupien haku tapahtui lokakuun 2016 ja toukokuun 2017 välisenä aikana. Maalasin seinämaalauksen yhdessä kuvataiteilija Miina Laineen kanssa 6.–19.6.2017 Kyttälänkatu 1:n ja Rongankatu 2:n väliselle sisäpihalle Tampereelle. Valmis maalaus luovutettiin virallisesti rakennuksen omistajalle 7.7.2017. Maalaus näkyy kadulle osoitteessa Rongankatu 2, Tampere. Se on kooltaan noin 8 m x 9 m. Käytän tekstissäni Kyttälänkatu 1:n muraalista nimitystä Kyttälän seinämaalaus tai Kyttälän muraali.

Pohdin luvussa 2 Suomen tämänhetkistä tilannetta seinämaalausten eli muraalien osalta. Kerron muutamia esimerkkejä, millaisia teoksia viime aikoina on syntynyt Suomeen. Esimerkkejä ovat osa Vantaan Myyrmäen aseman muraaleista, osa Tampereen Hiedanrannan muraaleista sekä Tampereen keskustaan tänä vuonna valmistuneet kaksi muraalia, joista toinen valmistui Tampereen Ratinan sillan alle ja toinen osoitteeseen Satakunnankatu 10, Tampere.

Olen toiminut kuvataiteilijana 20 vuotta. Viimeiset 15 vuotta olen maalannut ulkona eri vuodenaikoina yksittäisiä teoksia kankaalle ja vanerille. Kun olen saanut valmiiksi teoskokonaisuuden, olen pitänyt näyttelyä. Olen aina työskennellyt yksin. Seinämaalauksen teko oli minulle täysin uusi asia aloittaessani Kyttälän muraaliprojektia Tampereellä. En ollut aiemmin tehnyt myöskään yhteisötaidetta. Ainoastaan maalaaminen ja ulkona työskentely olivat minulle tuttuja asioita ennestään.

Luvussa 3 raportoin Kyttälän seinämaalauksen suunnittelun ja toteutuksen eri vaiheet päiväkirjamerkintöjeni ja havaintojeni pohjalta. Luvussa 4 tarkastelen kaupunkilaisten osallistumista seinämaalauksen suunnitteluun sekä omasta että heidän näkökulmastaan. Miten itse koin kaupunkilaisten osallisuuden? Kokivatko kaupunkilaiset oikeasti olleensa osallisia maalauksen suunnittelussa?

Kiinnostukseni kohteena olivat seuraavat seikat: miten kuvataiteilijan työnkuvani muuttui seinämaalausta tehdessä? Millaista oli työskennellä toisen kuvataiteilijan kanssa? Miten kaupunkilaisten osallistuminen suunnitteluun vaikutti omaan taiteelliseen näkemykseeni. Kuinka kaupunkilaiset kokivat osallistumisen seinämaalauksen suunnitteluun?

Aihe on tärkeä, sillä mielestäni on oleellista kysyä, millä tavoin seinämaalauksia tehdään. Kenen ehdoilla niitä tehdään, kuka valitsee aiheet ja osallistuvatko ympäristön asukkaat suunnitteluun tai toteutukseen?

Tutkimusmenetelmänä on oman toiminnan tutkiminen, kaupunkilaisten osallistaminen kyselylomakkeen kautta sekä suunnitteluun osallistuneiden henkilöiden palautteen tarkastelu. Kyttälän projektissa on toimintatutkimuksen piirteitä. Suojasen (Suojanen 2014) mukaan toimintatutkimuksen yksi piirre on yhteistyönä kehittää jotain sosiaalista kohdetta, ryhmän toimintaa, tiettyä hanketta tai tuotetta. Omassa tutkimus- ja kehittämishankkeessani on Suojasen (2014) mainitsema piirteitä, kuten jonkin hankkeen kehittäminen. Suojasen (2014) mukaan toimintatutkimuksessa suunnittelu, toiminta, havainnointi ja reflektointi toteutuu syklisesti. Mielestäni Kyttälän seinämaalausprojektissa kyseiset asiat toteutuivat, koska asioita joutui projektin aikana tekemään yhtä aikaa ja rinnakkain. Yksi vaihe ei välttämättä ollut valmis, kun toinen vaihe alkoi.

Kuvalähteeni ovat Miina Laineen ja minun kuvaamaa kuvamateriaalia seinämaalauksen suunnittelun ja toteutuksen eri vaiheista sekä seurakuntayhtymän kuvaajien kuvaamaa videota ja valokuvia maalaamisen eri vaiheista. Raportoin omia havaintojani Myyrmäen aseman seinämaalauksesta sekä Kyttälän muraaliprojektin eri vaiheista. Käytän myös lähteenä omaa päiväkirjaani. Muita lähteitä ovat Vantaan kaupungin internetsivusto sekä Street Art Vantaa -internetsivusto sekä Street Art Vantaa -facebook-sivusto.

Peilaan ajatuksiani yhteisöllisyydestä ja kaupunkiympäristöön vaikuttamisesta Katariina Karppisen pro gradu -tutkielmaan Julkinen taide kaupunkimaisemassa, seinämaalauksen merkitykset Lappeenrannassa ja Porissa, 2016. Lisäksi pohdin osallisuutta ja osallistumista Kyttälän seinämaalauksen suunnittelussa Susanna Teron sekä Miwon Kwonin ajatuksiin peilaten. Osallisuuden eri ”asteiden” määrittelyssä käytän apuna Arnheimin (1969) osallisuuden tikapuut -määritelmää ja pohdin, mikä Kyttälän maalausprojektissa on kaupunkilaisten osallisuuden aste Arnheimin määritelmän pohjalta (Arnstein 1969; Rinne). Pysin valottamaan kaupunkilaisten osallisuutta Kyttälän muraalissa myös peilaamalla ajatuksiani Nivalan ja Ryynäsen pohdintaan sitä, mitä osallisuus ei ole, kuten passiivisuutta ja välinpitämättömyyttä. Osallisuus on aktiivisuutta, osallistumista, kiinnostumista ympäristöstä sekä oman osan saaminen yhteiskunnan resursseista ja mahdollisuuksista. (2013, 19, 20.)

Kuvaan viimeisessä luvussa sitä, miten minä ja työskentelytapani muutuimme projektin aikana. Huomasin Kyttälän projektin myötä, että minua kiinnostavat sellaiset työtavat, joissa kuvataiteilijat voivat toimia itse aktiivisina muraalien paikkojen ehdottajina. Valittujen taiteilijoiden lisäksi asukkaat voisivat osallistua suunnitteluun tai tekemiseen tai molempiin. Sellainen projekti olisi kiinnostava, jossa asukkaita olisi mukana suunnittelemassa seinämaalauksia aivan alusta asti. Tällaisia seinämaalauksia pitäisi mielestäni tehdä enemmän.

Pohdin myös, kuinka minä ja kaupunkilaiset koimme seinämaalaukseen osallistumisen. Kuvaan onnistumisia sekä asioita, joita voisi tehdä toisin. Lopuksi pohdin osallistavan ja soveltavan taiteen joitain mahdollisia käyttötapoja yhteiskunnassa.

2 SEINÄMAALAUKSET VIIMEAIKAISENA ILMIÖNÄ SUOMESSA

Seinämaalaukset eli muraalit ovat tällä hetkellä Suomessa erittäin suosittuja. Melkein joka puolelle Suomea on lähivuosina tullut tai on tulossa muraaali. Euroopan isoissa kaupungeissa niitä on tehty jo pitkään, kuten Berliinissä (Jansson 2012). Yksi tunnetuimmista katutaiteilijoista toimii nimimerkillä Banksy. Hänen sapluunalla tehtyjä muraaleitaan on Lontoossa ja eri puolilla maailmaa (Banksy.)

Muraalit eivät ole Suomessakaan aivan uusi asia. Karppisen (Karppinen 2016, 2) mukaan ensimmäinen katutaiteena pidettävä seinämaalaus valmistui Lappeenrantaan vuonna 2012. Arffmanin (2017) mukaan Turkuun maalattiin muraaali jo vuonna 1998 ja nykytuotoinen katu- ja graffititaide levittäytyi Suomeen kolmisenkymmentä vuotta sitten. Viimeisen kolmen vuoden aikana seinämaalauksia on kuitenkin tehty erityisen paljon Suomessa. Esimerkiksi keväällä ja kesällä 2017 uusia muraaleja on valmistunut Turkuun, Tampereelle, Joensuuhun, Vantaalle ja Helsinkiin.

Jukka Hakanen maalasi turkuun Pino-teoksen elokuussa 2016 (Arfman 2017). Tampereelle on tehty keväällä ja kesällä 2017 Kyttälän muraaalin lisäksi keskustan alueelle kaksi muraaalia. Ensimmäinen on Tuomo Rosendahlin maalaama muraaali Ratinan sillan alle Tampereelle. Teos on toteutettu Tampereen kaupungin (Tampereen kaupungin tiedote 12.5.2017) tilaustyönä. Se sijaitsee ulkokuntosalin vieressä vilkkaan pyöräily- ja kävelyreitien varrella. Toinen on arkkitehtiopiskelija Atso Airolan suunnittelema muraaali nimeltään Pinnan alla osoitteessa Satakunnankatu 10, Tampere. Teos on osa Pinnalla 17 (2017) projektia. Se on Tampereen opiskelija-asuntosäätiön tilaama, ja suunnittelussa ovat olleet mukana Tampereen arkkitehtiopiskelijat ja Suomen arkkitehtiliiton paikallisosasto TamSafa (Pinnalla 17 2017). Olin mukana toteuttamassa kyseistä muraaalia yhdessä Atso Airolan kanssa heinä-elokuussa 2017. Lisäksi Hiedanrannan alueelle Tampereelle on tehty useita muraaleja kesällä 2016 ja 2017. Airon mukaan Tampereen Hiedanrantaan syntyi kansainvälisesti merkittävää nykytaidetta. (Airo 2017).

Vantaalle Myyrmäen asemalle (Kuva 1) on tehty useita muraaleja vuosina 2015–2016. Kävin katsomassa Myyrmäen aseman seinämaalauksia keväällä 2017. Myyrmäen aseman muraalit luovat mielestäni yhteisöllisyyden ja viihtymisen tunteen.

Kuva 1. Myyrmäen asema Vantaa 7.4.2017. Kuvaus: Miina Laine.

Vantaalla oli keväällä 2017 käynnissä katutaiteen suurhanke Seinähullu Vantaan (2017) järjestämä kilpailu, johon haettiin seinämaalareita. Valitut taiteilijat pääsivät opettelemaan muraalin tekoa ulkomaisten taiteilijoiden kanssa kesällä 2017. Lisäksi valitut suomalaiset taiteilijat saavat tehdä oman muraalin Vantaalle kesällä 2018. Seinähullu Vantaa -projektissa on mukana Vantaan taidemuseo Artsi, Street Art Vantaa, Street Art Today sekä Seinähullu Hakunila -facebook-ryhmä. Kahden vuoden aikana Vantaalle toteutetaan 12 muraalia Seinähullu Vantaa -hankkeen toimesta. (Katutaiteen suurhanke Seinähullu Vantaa alkaa 2017.).

Osa seinämaalaushankkeista on asukkaita tai kaupunkilasia osallistavia. Tällaisia projekteja ovat edellä mainitut Koivukylän ja Hakunilan projektit, joissa asukkaat voivat osallistua maalaamiseen ilmoittautumalla mukaan facebook-sivuston kautta (Street Art Vantaa 2017). Yksi kevyemmän osallisuuden muoto on kysyä kaupunkilaisilta sanomalehden välityksellä, mikä tehdystä maalauksista on heidän suosikkinsa. Näin tehtiin Noora Bäckgrenin (2017) artikkelissa Äänestä paras katutaidetyö, johon oli koottu kuvat Helsingissä ja Vantaalla kesällä 2016 tehdyistä seinämaalauksista.

Joensuuhun haettiin keväällä 2017 kahta maalaria suunnittelemaan ja toteuttamaan 30 metriä pitkään aitaan maalaus, jonka kaupunkilaiset voivat värittää järjestetyn tapahtuman aikana. Edellä mainitun kaltaisessa projektissa on vahvasti mukana osallistaminen, osallisuus ja osallistuminen. Joensuuhun on tehty toinenkin asukkaita osallistava seinämaalaus. Kuvataiteilija on suunnitellut teoksen ja maalaa sen (Leinonen, Jari 2017). Jälkimmäisessä hankkeessa asukkaiden osallisuus on vähäisempi kuin edellisessä. Molemmissa hankkeissa merkillepantavaa on, että taiteilijat ovat suunnitelleet teoksen. Asukkaat eivät osallistuneet suunnitteluun, mutta he osallistuvat värittämiseen tai värin päättämiseen.

3 KYTTÄLÄN SEINÄMAALAUKSEN SUUNNITTELUN JA TOTEUTUKSEN VAIHEET

Kun paikka seinämaalaukselle (kuva 2) oli selvillä, Miina Laine teki ensimmäisen piirroksen kehyskuvioista tussilla paperille. Ympyrän muotoinen osuus kehyskuvioista jäi tyhjäksi. Kerroin Tampereen evankelis-luterilaisen seurakuntayhtymän viestintäpäällikkö Sami Kallioiselle, että ympyrän sisälle tulee maisema minun maalaustyylilläni. Esimerkkinä maalaustyylistäni näytin teoskuvan vuonna 2012 maalaamastani Polku-maalauksesta. Kun aiesopimus seurakuntayhtymältä oli saatu 14.11.2016 (Leppänen 16.11.2016), Miina Laine muokkasi kehyskuvion luonnoksen seinästä ottamaansa valokuvaan. Miina Laine teki ja testasi kehyskuvion sapluunoita kevättalvella 2017 työhuoneellamme Tampereella. Sapluunan materiaalina oli ohut muovilevy ja maalausmateriaalina oli spraymaali. Miina Laine päivitti kehyskuvion luonnoksen (kuva 3).

Kuva 2. Paikka seinämaalaukselle. Näkymä Rongankatu 2:n puolelta Tampereelta. Kuvaus: Miina Laine.

Maalasin toukokuussa 2017 kolme öljyvärimalausta sen jälkeen, kun olin saanut suunnitteluun osallistuvien kaupunkilaisten vastaukset purettua. Sitten seurakuntayhtymän edustajat ja asunto-osakeyhtiö Hämeenkartanon edustajat valitsivat Tammerkoski-aiheisen luonnosmaalauksen (kuva 3) toteutettavaksi seinään jo hyväksytyin kehyskuvion (kuva 4) sisäpuolelle. Kirjoitin 4.5.2017 näin:

”Jännittää aika paljon, miltä se maalaus näyttää ympyrän muotoisena siinä seinäkuvassa”. (Leppänen 4.5.2017).

Kuva 3. Luonnosmaalaus: Tiina Kaisa Leppänen. Kuvaus: Miina Laine.

Kuva 4. Kehyskuvion luonnos: Miina Laine. Kuvaus: Miina Laine.

Miina Laine ja minä teimme yhdessä maisemasapluunaa työhuoneellamme kaksi viikkoa ennen seinälle maalaamisen aloittamista. Piirsimme sapluunan mittasuhteet kartonkipaperille työhuoneemme viereisellä hiekkakentällä. Käytimme sapluunan teossa apuna Miina Laineen Tammerkosteista ja sen putouksesta ottamaa valokuvaa. Miina Laine otti kuvan samassa paikassa, missä olin malannut luonnosmaalauksen. Heijastimme videotykillä kuvan suuressa koossa työhuoneemme seinälle asetetulle paperille. Kirjoitin: "Eilen piirsin isossa koossa valokuvan läpi linjoja sapluunaa varten". (Leppänen. 25.5.2017).

Työskentely Kyttälänkatu 1:n seinällä alkoi 6.6.2017 henkilönostimen vastaanottamisella. Ensimmäisenä päivänä Miina Laine ja minä puhdistimme seinää kuivalla harjalla. Toisena päivänä piirsimme seinään ympyrän maisemaa varten ja aloitimme maalaamisen sapluunan avulla. Maalasimme seinään sapluunalla tehdasrakennuksia, koskea ja puiston aita (kuva 5).

Kuva 5. Keskeneräinen maalaus: tehdasrakennuksia, koskea ja puiston aitaa. Kuvaus: Miina Laine.

Maalaaminen eteni sapluunatyöskentelyn jälkeen ympyrän sisään tulevan maiseman vesikohtaan, joka tehtiin ensin pensselillä vapaasti. Huomasimme, että pensselillä maalaaminen tekee suttuista jälkeä epätasaisella seinällä, joten päädyimme maalaamaan aallot, heijastukset ja veden valokohdat teippisapluunoiden avulla sienellä. Jokainen aalto ympyröitiin erikseen teipillä ja maalattiin sienellä hiertämällä, koska seinä oli niin epätasainen. Kiviseinämaalien pehmeistä sävyistä sekä teippisapluunan käytöstä johtuen muraalista (kuva 6) tuli hyvin erilainen kuin luonnoksessa oli. Tätä minä ja Miina Laine pidimme hyvänä asiana, ja tilaajalle olikin sanottu etukäteen, että varsinainen maalaus pelkistyy vielä paljonkin verrattuna tekemääni luonnosmaalaukseen Koskesta ja putouksesta. Silti yllätyin itse siitä, kuinka paljon maalaus muuttui.

Kuva 6. Keskeneräinen muraali. Veden maalaaminen teippisapluunoilla. Kuvaus: Hannu Jukola,

Seuraavaksi Miina Laine maalasi linnut ja tyttöhahmon (kuva 7) spraymaalilla ja minä avustin häntä pitämällä kiinni sapluunoista .

Kuva 7. Tyttöhahmon maalaaminen. Kuvaus: Hannu Jukola.

3.1 Dokumentointi ja tiedotus

Tampereen evankelis-luterilaisen seurakuntayhtymän valokuvaaja vei timelaps-kameran seinän lähelle noin kaksi viikkoa ennen maalaamisen alkua, jotta se kuvaisi sekä kevään tulon, vuorokaudenaikojen vaihtelut että maalaamisen eri vaiheet. Miina Laine ja minä otimme valokuvia sapluunatyöskentelyn eri vaiheista työhuoneellamme toukokuun lopulla ja kesäkuun 2017 alussa. Seurakuntayhtymän valokuvaajat kävivät kuvaamassa 6.–20.6. 2017 välisenä aikana maalaamisen eri vaiheita sekä tavallisella kameralla että helikopterikameralla, jolla kuvattiin videomateriaalia yhden päivän aikana. Seurakuntayhtymän kuvaaja Hannu Jukola koosti edellä mainituista materiaaleista videon nimellä Kyttälän seinämaalaukset (Tampereen seurakunnat. Youtube-videopalvelu) sekä myös pidemmän version timelaps-videosta (seinämaalaukset-timelaps-video 2017). Kuva- ja videomateriaali luovutettiin myös Miina Laineelle ja minulle omaa käyttöämme varten.

Kirjoitin mediatiedotteen, jonka lähetin Ylelle ja Aamulehteen keskeneräisestä seinämaalauksesta otetun kuvan kanssa, kun maalaus oli vasta alussa. Aamulehden Moro-liitteen toimittaja ja kuvaaja kävivät tekemässä lehtijutun seinämaalauksen valmistumisesta. Lehtijuttu ilmestyi Aamulehden Moro-liitteessä Essi Rundgrenin (Rundgren 21.7.2017) toimittamana artikkelina otsikolla ”Tyttö kurkistaa koskeen Rongankadun seinässä”.

Jarmo Skön teki facebook-kotisivun minulle Tiina Kaisa Leppänen –nimellä (Leppänen 2017) ja laittoi sivuille ottamansa kuvan, kun maalaaminen alkoi. Päivitin kyseistä sivua itse ottamillani kuvilla seinämaalauksen eri vaiheissa sitä mukaa, kun maalaus edistyi. Laitoin keskeneräisen maalauksen kuvan pienen tekstin kera myös omalle facebook-seinälleni (Leppänen). Kun seinämaalaus oli valmis, lähetin tiedotteen ja valmiin muraalin kuvan Tampereen kaupungin kulttuuritoimeen. He laittoivat tekstin ja kuvan seinämaalauksesta Tampereen kaupungin kotisivulle. Lähetin tiedotteen myös Tampereen taiteilijaseuran jäsenille sekä gallerioihin ja museoihin Tampereella.

3.2 Rahoitus, luvat ja vakuutukset

Haimme apurahaa silloisella työnimellä, Seinämaalaus osallistavilla keinoilla, Taiteen edistämiskeskukselta sekä Suomen kulttuurirahastosta, mutta meille ei myönnetty apurahaa. Haimme Tampereen kaupungilta tuotantotukea huhtikuun 2017 lopussa. Meille myönnettiin sieltä avustus, jolla katettiin henkilönostimen vuokra. Tampereen evankelis-luterilaiselta seurakuntayhtymältä saimme työkorvauksena pienen summan, jolla saimme materiaalit ja vakuutuksen maksettua. Kaikki saamamme avustusrahat kuluivat edellä mainittuihin asioihin.

Tarvittavia lupia olivat muraaliseen viereisen taloyhtiön asunto-osakeyhtiö Hämeenkartanon lupa, sekä kaupunkikuva-arkkitehti Jalo Virkin lupa. Saimme vakuutuksen työn ajaksi lähi-Tapiola -vakuutusyhtiöstä.

3.3 Sopimukset

Sopimusneuvottelut alkoivat joulukuussa 2016 Tampereen evankelis-luterilaisen seurakuntayhtymän edustajien ja Miina Laineen ja minun välillä. Sopimusta hiottiin alkuvuodesta 2017. Konsultoin Suomen taiteilijaseuran lakimiestä sopimusneuvotteluissa. Etsin Kyttälän muraaliprojektiin sopivaa sopimusmallipohjaa Suomen taiteilijaseuran internet-sivuilta julkisen taiteen sopimusmalleista. En löytänyt sellaista sopimusmallia, joka suoraan sopisi tarkoitukseemme. Muokkasin todella paljon julkisen taiteen sopimusmallia, mutta pääkohdat olivat siinä kuitenkin valmiina. Lisäksi Miina Laine ja minä kävimme erillisiä neuvotteluja asunto-osakeyhtiö Hämeenkartanon hallituksen edustajan kanssa. Viimeisissä neuvotteluissa kaikki osapuolet eli viestintäpäällikkö Sami Kallioinen ja kiinteistöpäällikkö Heikki Pääatalo Tampereen evankelis-luterilaisesta seurakuntayhtymästä, Samuli Sandberg asunto-osakeyhtiö Hämeenkartanon hallituksen edustajana sekä Miina Laine ja minä.

4 KAUPUNKILIASTEN OSALLISUUS SEINÄMAALAUKSEN SUUNNITTELUSSA

Jotta teoksen idea olisi helposti omaksuttavissa yhteisössä, sen pitää tulla yhteisöstä käsin ja jos mahdollista, olla yhteisö itse jollakin tavalla (Kwon 2004, 96). Kytälän maalauksessa alkuidea ei tullut yhteisöstä käsin, vaan se tuli meiltä kuvataiteilijoilta. Kuitenkin Kytälän projektissa kaupunkilaiset osallistuivat rajattuun osaan suunnittelua. Minulle osallistava työtapa avasi tunteen merkityksellisyydestä. Koin, että taiteella on jotain merkitystä, kun ihmiset osallistuivat innokkaasti suunnitteluun. Keskustelut kaupunkilaisten kanssa olivat hyvin antoisia.

Kaupunkilaisia suunnitteluun osallistava osuus toteutettiin Pirkanmaan Taidesuunnistuksen yhteydessä 22.–23.4.2017 Tampereen Koskipuistossa. Miina Laine ja minä ilmoitauduimme Pirkanmaan taidesuunnistukseen (Pirkanmaan taidesuunnistus 2017) ulkoilmamaalaus -teemalla. Kohteemme numero oli 37. Ennen Pirkanmaan taidesuunnistusta Miina Laine jakoi laatimani lehtisen asunto-osakeyhtiö Hämeenkartanon asukkaille. Lehtisessä heitä pyydettiin tulemaan paikalle taidesuunnistuskohteeseemme numero 37 ja osallistumaan suunnitteluun vastaamalla kyselylomakkeen kysymyksiin paikan päällä.

Osallisuuden määrittelemiseksi auttavat Nivalan ja Rynänen (2013,19,20) mukaan sen ymmärtäminen, mitä osallisuus ei ole, kuten passiivisuutta ja välinpitämättömyyttä. Osallisuus on esimerkiksi aktiivisuutta, osallistumista, kiinnostumista ympäristöstä sekä oman osan saamista yhteiskunnan resursseista ja mahdollisuuksista (Nivala & Rynänen, 2013, 20). Kytälän projekti oli mielestäni nimenomaan aktiivista osallistumista ja ympäristöstä kiinnostumista. Kaupunkilaiset saivat vaikuttaa omaan elinympäristöönsä.

Osallistuminen maalauksen suunnitteluun toteutettiin kyselylomakkeeseen vastaamalla. Kysymykset liittyivät seinämaalauksen lähiympäristöön, Tammerkosken rantaan ja Koskipuistoon. Rajasin kysymykset koskemaan maisemaa, koska maisemamaalaus ja luonnossa maalaaminen ovat minulle tuttuja asioita. Laadin muraalihankkeen kyselylomakkeelle (liite 1) kysymyksiä jotka liittyvät Koskipuiston maisemaan. Konsultoin kysymysten laatimisessa teatteri-ilmaisun ohjaaja ja performanssitaiteilija Krista Petäjajarveä. Lisäksi kyselylomakkeessa oli liite kyselylomakkeeseen otsikolla Muraali Tampereen keskustaan (liite 2), jossa kerrottiin tarkemmin Kytälän seinämaalausprojektista.

Kyselylomakkeet jaettiin ihmisille taidesuunnistuksen aikana Koskipuistossa. Ihmiset olivat hyvin kiinnostuneita projektista. Samalla kun jaoimme lomakkeita ja kerroimme ihmisille tulevasta seinämaalauksesta, Miina Laine spraymaalasi muraaliin tulevia lintusapluunoita Tampereen Koskipuistossa (kuva 8). Minä maalasin Koskipuiston maisemaa (kuva 9). Vastauksia kyselylomakkeeseen kaupunkilaisilta tuli 56 kappaletta.

Jotta teoksen idea olisi helposti omaksuttavissa yhteisössä, sen pitää tulla yhteisöstä käsin ja jos mahdollista, olla yhteisö itse jollakin tavalla (Kwon 2004, 96). Kytälän maalauksessa alkuidea ei tullut yhteisöstä käsin, vaan se tuli meiltä kuvataiteilijoilta. Kuitenkin Kytälän projektissa kaupunkilaiset osallistuivat rajattuun osaan suunnittelua. Minulle osallistava työtapa avasi tunteen merkityksellisyydestä. Koin, että taiteella on

jotain merkitystä, kun ihmiset osallistuivat innokkaasti suunnitteluun. Keskustelut kaupunkilaisten kanssa olivat hyvin antoisia.

Kaupunkilaisia suunnitteluun osallistava osuus toteutettiin Pirkanmaan Taidesuunnistuksen yhteydessä 22.–23.4.2017 Tampereen Koskipuistossa. Miina Laine ja minä ilmoittauduimme Pirkanmaan taidesuunnistukseen (Pirkanmaan taidesuunnistus 2017) ulkoilmamaalaus -teemalla. Kohteemme numero oli 37. Ennen Pirkanmaan taidesuunnistusta Miina Laine jakoi laatimani lehtisen asunto-osakeyhtiö Hämeenkartanon asukkaille. Lehtisessä heitä pyydettiin tulemaan paikalle taidesuunnistuskohteeseemme numero 37 ja osallistumaan suunnitteluun vastaamalla kyselylomakkeen kysymyksiin paikan päällä.

Osallisuuden määrittelemiseksi auttavat Nivalan ja Rynänen (2013,19,20) mukaan sen ymmärtäminen, mitä osallisuus ei ole, kuten passiivisuutta ja välinpitämättömyyttä. Osallisuus on esimerkiksi aktiivisuutta, osallistumista, kiinnostumista ympäristöstä sekä oman osan saamista yhteiskunnan resursseista ja mahdollisuuksista (Nivala & Rynänen, 2013, 20). Kyttälän projekti oli mielestäni nimenomaan aktiivista osallistumista ja ympäristöstä kiinnostumista. Kaupunkilaiset saivat vaikuttaa omaan elinympäristöönsä.

Osallistuminen maalauksen suunnitteluun toteutettiin kyselylomakkeeseen vastaamalla. Kysymykset liittyivät seinämaalauksen lähiympäristöön, Tammerkosken rantaan ja Koskipuistoon. Rajasin kysymykset koskemaan maisemaa, koska maisemamaalaus ja luonnossa maalaaminen ovat minulle tuttuja asioita. Laadin muraalihankkeen kyselylomakkeelle (liite 1) kysymyksiä jotka liittyvät Koskipuiston maisemaan. Konsultoin kysymysten laatimisessa teatteri-ilmaisun ohjaaja ja performanssitaiteilija Krista Petäjäjärveä. Lisäksi kyselylomakeessa oli toinen sivu otsikolla Muraali Tampereen keskustaan (liite 2), jossa kerrottiin tarkemmin Kyttälän seinämaalausprojektista.

Kyselylomakkeet jaettiin ihmisille taidesuunnistuksen aikana Koskipuistossa. Ihmiset olivat hyvin kiinnostuneita projektista. Samalla kun jaoimme lomakkeita ja kerroimme ihmisille tulevasta seinämaalauksesta, Miina Laine spraymaalasi muraaliin tulevia lintusapluunoita Tampereen Koskipuistossa (kuva 8). Minä maalasin Koskipuiston maisemaa (kuva 9). Vastauksia kyselylomakkeeseen kaupunkilaisilta tuli 56 kappaletta.

Kuva 8. Miina Laine maalaa muraaliin tulevia lintusapluunoita Koskipuistossa Pirkanmaan taidesuunnistuksen aikana 23.4.2017. Kuvaus: Tiina Kaisa Leppänen.

Kuva 9. Tiina Kaisa Leppänen maalaa Koskipuiston maisemaa Pirkanmaan taidesuunnistuksessa 23.4.2017. Kuvaus: Miina Laine.

Kun Pirkanmaan Taidesuunnistus oli ohi, minulla oli kaksi viikkoa aikaa tehdä kolme luonnosmaalausta. Poimin Kyttälän muraalin kyselylomakkeen vastauksista (2017) ne asiat, joita oli mainittu lomakkeella eniten, kuten Tammerkoski, Koskipuiston puut ja hiekkatiet, Tammerkosken putous sekä punatiiliset vanhat tehdasrakennukset sekä lähellä sijaitseva hotelli Tammer. Väreistä mainittiin useimmin vihreä, tiilenpunainen ja sininen. Maalasin teokset öljyväreillä 40 cm x 40 cm vaneripohjille Koskipuistossa ajalla 25.5.–5.7.2017.

Miina Laine otti valokuvat teoksistani sekä liitti teoskuvat seinän kuvaan kuvankäsittelyohjelmalla. Lähetin kyseiset kuvat asunto-osakeyhtiö Hämeenkartanon hallituksen edustajalle Samuli Sandbergille ennen kokousta. Kokous pidettiin 10.5.2017. Kokouksessa olivat läsnä viestintäpäällikkö Sami Kallioinen ja kiinteistöpäällikkö Heikki Päätalo Tampereen evankelis-luterilaisesta seurakuntayhtymästä, Miina Laine, minä sekä asunto- osakeyhtiö Hämeenkartanon hallituksen edustaja Samuli Sandberg. Tässä kokouksessa ei vielä tehty lopullista päätöstä valitusta maalauksesta, vaan Samuli Sandberg vei kokouksen valitseman ehdotuksen asunto-osakeyhtiö Hämeenkartanon seuraavaan hallituksen kokoukseen. Kyseinen hallitus valitsi toteutettavaksi ehdotetun koskimaiseman, jossa näkyy putous,

koskea, harmaata aitaa sekä vedessä olevia heijastuksia. Kun teos oli valittu, lähetin valitun luonnoksen kaupunkikuva-arkkitehti Jalo Virkille. Hän antoi luvan teoksen tekemiselle.

Tero (2015) kirjoittaa: ”Osallistuminen ei ole vielä osallisuutta. Osallistuminen on osallisuuden edellytys.”. Osallistuminen on toimintaa, joka voi edistää osallisuutta, mutta joka itsessään ei voi olla osallisuuden synonyymi. Osallistamisessa tarjotaan osallistumisen mahdollisuutta (Tero 2015). Minua kiinnosti erityisesti se, olivatko kyselylomakkeeseen vastanneet ihmiset oikeasti kokeneet olevansa osallisia seinämaalauksen suunnittelussa.

Lähetin kuukausi seinämaalauksen valmistumisen jälkeen palautekyselyn (liite 3) niille kyselylomakkeen täyttäneille ihmisille, jotka jättivät sähköpostiosoitteensa kyselylomakkeeseen. Heitä oli yhteensä 12 henkilöä. Laitoin liitteeksi valmiin Kyttälän muraalin kuvan (kuva 10). Sain palautekyselyyni neljä vastausta. Laitan tähän joitakin poimintoja sähköpostitse saamastani Kyttälän muraalin palautevastauksista (2017) Vastaaaja 2: ”Pidin tärkeänä veden vauhtia ja sitä kuvassa on! Mielipiteeni otettiin huomioon, pidin tärkeänä myös maltillista väriskaalaa.” Vastaaaja 1: ”minusta oli kiva että kysymykset esitettiin. Tämä Koskipuisto on lähinnä minua ja siksi tärkeä.” Vastaaaja 3: ”toivoimme rouvan kanssa, että vappu esim. haalarit näkyisivät kuvassa. Ja näkyiväthän ne.”

Kuva 10. Valmis Kyttälän muraali. Kuvaus: Miina Laine.

Karppinen (2016) toteaa: ”Taiteen tehtävä on muuttunut kasvatuksellisista tehtävistä kaupunkilaisen identiteetinluomisen ja kaupunkiympäristön elvyttämisen välineeksi.”

Julkisesta taiteesta on tullut osa sosiaalipolitiikkaa, jonka yhdeksi tärkeimmäksi tehtäväksi on tullut yhteisön muodostaminen sen ympärille. (Karttunen 2000; Karppinen 2016). Yhteisö on oleellinen osa Kyttälän projektissa. Tässä tarkoitan kaupunkilaisia yhteisönä, jolloin seinämaalaus parhaimmillaan tukee yksilön kokemusta ”minun kaupungista” tai kaupunginosasta. Käytän itse sanaparia visuaalinen vaikuttaminen, koska sitä Kyttälän seinämaalaus ja sen suunnitteluun osallistuminen mielestäni on. Minulle itselleni tuli olo, että saan vaikuttaa kaupungin asioihin ja olla sitä kautta osallinen yhteiskunnassa.

5 ONNISTUMISET JA HAASTEET

Neuvotteluyhteys toimi eri osapuolten välillä hyvin, vaikka aikataulu oli tiukka luonnosten valmistumisen ja maalaamisen aloittamisen välisenä aikana. Minusta tuntui turhauttavalta, kun päätös lopullisesta luonnoksesta venyi. Lisäksi rakennuksen omistajataho halusi vielä vakuutuksen asunto-osakeyhtiö Hämeenkartanon hallitukselta, että he eivät tule käyttämään seinämaalausta esteenä rakennuksen mahdolliselle purkamiselle tulevaisuudessa. Kyseinen asia kirjattiin hallituksen pöytäkirjaan. Viimeiset vahvistukset kyseisille vakuuksille saatiin vasta toukokuun lopussa. Jos luonnos olisi ollut valittavissa jo aiemmin, kiirettä ei olisi samaan tapaan tullut. Kaupunkilaisten osallisuus oli kuitenkin helpompi toteuttaa jonkin tapahtuman yhteydessä ja Pirkanmaan taidesuunnistus 22.–23.4.2017 oli siihen erittäin sopiva tilaisuus. Tästä syystä lopullisen luonnoksen hyväksyttäminen kaikilla osapuolilla venyi loppukeväälle 2017. Jos toteutan joskus tulevaisuudessa seinämaalauksen, haluan toteuttaa mahdollisen osallistavan vaiheen ajoissa, jotta luonnosten teolle, lupaprosessille ja sapluunoiden teolle jää riittävästi aikaa.

Työ ja kuvataiteilijat piti vakuuttaa ennen maalaamisen aloittamista. Kun soitin eri vakuutusyhtiöihin, kävi ilmi, että monikaan vakuutusyhtiö ei halua vakuuttaa kyseistä hanketta, koska meillä kuvataiteilijoilla ei ollut y-tunnusta eli meillä ei ole toiminimeä emmekä ole yrittäjiä. Soitin ainakin kuuteen eri vakuutusyhtiöön. Tämä oli yllättävä hankaluus. Jostakin syystä itsensä työllistäviä kuvataiteilijoita ei katsottu varteenotettaviksi toimijoiksi useiden vakuutusyhtiöiden taholta. Tässä on iso epäkohta. Ilman y-tunnusta eli yritystä tai toiminimeä on näköjään hankalaa saada vakuutusta seinämaalauksen toteuttamisen ajaksi. Onneksi yksi vakuutusyhtiö, Lähi-Tapiola, suostui antamaan vakuutuksen.

Vakuutusasiamme selvisi, mutta yleisesti voi sanoa, että byrokratia muraalien tekemisessä on liian hidasta ja vaivalloista. Lupien ja vakuutusten saamisen pitäisi olla huomattavasti ketterämpää, jotta muraalien teko voisi yleistyä vielä entisestään. Monet muraalimaalarit tekevät muutakin kuin seinämaalauksia, eikä heillä välttämättä ole yritystä tai toimilupaa tai he eivät kuulu mihinkään yhdistykseen. Osa seinämaalareista toki kuuluu johonkin yhdistykseen ja heille vakuutusten hakeminen on varmasti helpompaa. Kyttälän seinämaalausprojektissa kaupunkikuva-arkkitehdin luvan sai nopeasti, koska maalaus ei ollut kovin suuri suhteessa seinän pintaan. Ilmeisesti lupaprosessi olisi ollut hitaampi, jos seinämaalaus olisi kattanut koko seinän.

Oma kokemukseni on, että jos aikoo tehdä seinämaalauksen Suomessa, projekti pitää aloittaa mielellään puolitoista vuotta ennen maalaamisen aloittamista. Väite perustuu sekä kokemukselleni Kyttälän muraaliprojektista että Pinnalla 17 -projektin kokemuksiini. Lisäksi ihmisiä eri vaiheiden toteuttamiseen pitäisi olla tarpeeksi. Jos järjestäjänä on jokin kaupunki tai iso museo, sillä on käytössään palkatut työntekijät, jotka voivat hoitaa neuvottelut eri osapuolten välillä sekä lupien ja vakuutusten hakemisen. Tällöin taiteilijat voivat keskittyä taiteelliseen työhön. Näin ei kuitenkaan aina ole, vaan taiteilijat hoitavat usein itse myös eri vaiheet. Pidän itse siitä, että on mahdollista mennä ehdottamaan rakennuksen omistajalle seinämaalauksen tekoa.

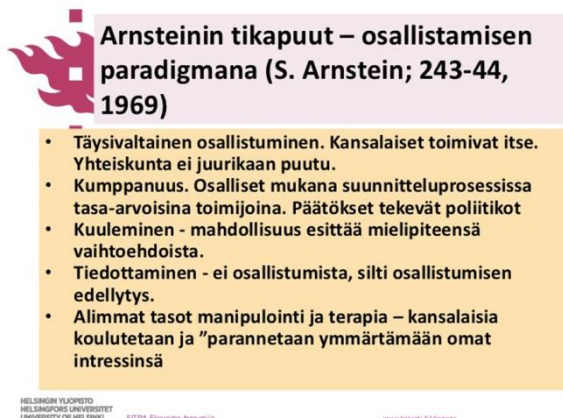
Silloin ei tarvitse odotella, sattuuko oma ehdotus menemään läpi jossain kilpailussa. Tosin kilpailun kautta tai tilaustyössä on jo järjestäjä takana, joka voi hoitaa neuvottelut, vakuutukset ja luvat. Molempia tapoja mielestäni tarvitaan, jotta tulevien muraalimaalauksen kirjo pysyy monimuotoisena.

Toteutuiko kaupunkilaisten osallisuus Kyttälän seinämaalauksessa? Arnsteinin (1969) Ladder of citizen participation (kuva 11) eli osallisuuden tikapuut-määritelmän mukaan osallisuuden tasoja on kahdeksan (Arnstein 1969; Rinne).

Kuva 11. Arnstein(1969) Ladder of citizen participation (Arnstein 1969; Julian 2013).

Rinteen mukaan Arnsteinin tikapuut osallistamisen paradigmana (kuva 12) määritelmässä kuuleminen on mahdollisuus esittää mielipiteensä eri vaihtoehdoista. Ajattelen, että Kyttälän seinämaalauksessa kaupunkilaisten osallisuus oli lähellä Arnsteinin osallisuuden tikapuissa esitettyä kuulemistä ja kumppanuutta. Ylimmällä tasolla Arnsteinin tikapuut-määritelmän on täysivaltainen osallistuminen, johon yhteiskunta ei juurikaan puutu. (Arnstein 1969; Rinne.) Kyttälänkatu 1:n hanke ei ollut mielestäni Arnsteinin osallisuuden tikapuiden ylimmällä tasolla tai lähelläkään sitä, koska päätäntävalta ei jakautunut tasaisesti kaikkien osallistujien kesken, vaan Miina Laine ja minä olimme päävastuussa. (Arnstein; Rinne.) Jos tekisin uudestaan kaupunkilaisia osallistavan seinämaalauksen projektin, voisin lisätä kaupunkilaisten osallisuutta projektissa.

Arnsteinin tikapuut – osallistamisen paradigmana (S. Arnstein; 243-44, 1969)

- Täysivaltainen osallistuminen. Kansalaiset toimivat itse. Yhteiskunta ei juurikaan puutu.
- Kumppanuus. Osalliset mukana suunnitteluprosessissa tasa-arvoisina toimijoina. Päätökset tekevät poliitikot
- Kuuleminen - mahdollisuus esittää mielipiteensä vaihtoehtoista.
- Tiedottaminen - ei osallistumista, silti osallistumisen edellytys.
- Alimmat tasot manipulointi ja terapia – kansalaisia koulutetaan ja ”parannetaan ymmärtämään omat intressinsä

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI SITRA Elinvoima-katumieli www.helsinki.fi/ajattaja

Kuva 12. Arnsteinin tikapuut-osallistamisen paradigmana (Arnstein; Rinne).

Kwon (2004) kirjoittaa taiteilija Suzanne Lacyn Full Circle -taideteoksesta, jossa oli kivenmurikoissa muistolaattoja naisille. Teos oli osa Culture in action -taideprojektia Chicagossa vuonna 1993 (Kwon 2004, 118-120). Taiteilija otti yhteyttä naisjärjestöihin, jotka valitsivat, ketkä naiset muistolaatan saavat. Lacy delegoi osia päätöksistä, mutta eri ryhmät eivät varsinaisesti tehneet yhteistyötä keskenään eivätkä olleet päättämässä asioista alusta asti yhdessä. Kwonin mukaan delegointi ei ole sama asia kuin jaettu johtajuus. Lacy myös määritteli naiset yhdeksi ryhmäksi (naiset), vaikka heillä oli erilainen etninen tausta, ammatti, seksuaalinen suuntautuminen. (Kwon 2004, 118-120.)

Kyttälän projektissa ryhmän eli kaupunkilaisten päätösvalta oli melko rajallista. Minä ja Miina Laine päätimme, koska osallistava osuus tapahtuu ja rajasimme kysymykset koskemaan Koskipuiston maisemaa. Käytimme siis valtaa. Myös ryhmän määrittely oli mielestäni haasteellista Kyttälän muraliprojektissa. Kutsuimme viereisen taloyhtiön asukkaat osallistumaan suunnitteluun viemällä flyerin asukkaiden postiluukkuihin. Lisäksi Pirkanmaan Taidesuunnistukseen osallistui ihmisiä, jotka tulivat nimenomaan Pirkanmaan Taidesuunnistukseen, eivätkä tienneet etukäteen kyselystämme. Osa ihmisistä taas vain sattui kulkemaan ohi, kun Miina Laine ja minä teimme kyselyn, jolla sai osallistua suunnitteluun. Kun käytän sanaa kaupunkilaiset, ei se tässä tarkoita, että kaikki kyselyyn osallistuneet olisivat tamperelaisia. Kyselyyn osallistuneet ihmiset saattavat asua missä tahansa ja olla vain läpikulkumatkalla. Todennäköisesti vain osa asui Tampereella. Asuinpaikkaa ei lomakkeella kysytty. Minun oli kuitenkin mietittävä jokin sopiva termi, jota käyttää tässä yhteydessä. Sana asukkaat olisi ollut myös epätarkka. Mielestäni kaupunkilaiset -sana kuvasi paremmin tarkemmin määrittelemätöntä osallistujaryhmää, vaikka sana yleistääkin todella paljon.

Huomasin meidän kahden kuvataiteilijan ja Tampereen evankelis-luterilaisen seurakuntayhtymän välistä sopimusluonnosta tehdessäni, että valmista sopimusmallia ei ole nimenomaan seinämaalaushankkeelle. Suomen taiteilijaseuran prosenttitaide -sivuilta löytyi julkisen taiteen sopimusmalli, jota muokkaamalla tein tarvittavan sopimuksen. Siitä puuttui kuitenkin juuri muraaleille tyypillisiä asioita, kuten neuvottelut eri tahojen kanssa. Lisäsin tarvittavat tiedot sopimukseen. Sopimuksia joutuu toki aina

muokkaamaan jonkin verran, mutta julkisen taiteen sopimusmallia jouduin muokkaamaan todella paljon. Kokemukseni perusteella muraalitaiteen sopimusmalli olisi hyvä saada taiteilijoiden käyttöön. Kiinnostus seinämaalauksia kohtaan on suurta. Pitäisi lisätä keinoja, joilla ihmiset voivat osallistua taiteen tekemiseen tai teosten suunnitteluun matalalla kynnyksellä. Kokemukseni perusteella Kyttälän maalauksesta yhteisöllisyys ja tunne vaikuttamisesta omaan lähiympäristöön lisääntyi.

Kwonin mukaan paikka itsessään tulee nähdä sosiaalisena kokonaisuutena, yhteisönä, eikä vain ympäristösuunnitteluna tai arkkitehtuurina. Teoksen merkitys ei ole taidesineessä, vaan ympäristön ja taiteilijan välisessä vuorovaikutuksessa (Kwon 2004, 95). Olen itse kokenut ympäristön ja taiteilijan välisen vuorovaikutuksen hyvin voimakkaasti jo vuosia maalatessani ulkona. Kyttälän muraaliprojekti kuitenkin avasi minulle syvemmän tavan vaikuttaa ja olla vuorovaikutuksessa ympäristön kanssa, koska ajattelen että ympäristö käsittää myös sosiaalisen ympäristön.

Kester (2004, 7-8) kertoo Pohjois-Irlannissa toteutetusta taideprojektista The Routes, johon osallistui mm. bussinkuljettajia, kirjailijoita, dokumentaristeja, valokuvaajia ja kuvataiteilijoita. Keskusteluissa tuli ilmi se, kuinka bussinkuljettajat ovat kokeneet alueen väkivaltaisuuden viimeisten 30 vuoden aikana. Taideprojektissa dokumentointiin, keskusteltiin ja esitettiin performansseja kuljettajien kertomien kokemusten pohjalta (Kester 2004, 7-8.). Kesterin kuvaamassa projektissa alueella oli ollut vakava konflikti ja taideprojekti avasi yhden ryhmän, bussikuskien, kokemuksia tapahtuneesta. Minusta Kesterin mainitsemassa taideprojektissa on kiinnostavaa bussikuskien henkilökohtaisen kokemuksen ja muistikuvien esille tuominen. Vaikka Tampereella ei ole vastaavanlaista konfliktia kuin Pohjois-Irlannissa oli Kesterin kuvaamana aikana, Kyttälän projektissa minua kiinnostivat nimenomaan kaupunkilaisten henkilökohtaiset muistot Koskipuistosta. Kesterin (2004, 7-8) kuvaamassa The Routes -projektissa yksityisestä tulee yleistä, kun bussikuskit kertovat, kuinka he luovivat jakaantuneella ja vihamielisellä alueella. Toivon, että Kyttälän seinämaalauksessa kaupunkilaisten muistot ja elämykset Koskipuistosta ovat saaneet heidän mielestään näkyvän muodon ja maalauksella on jotakin merkitystä yhteisön kannalta. Yhteisö voi tässä tarkoittaa vaikkapa tamperelaisia, tai lähialueen asukkaita. Toivon, että yksityisestä on tullut yhteistä Kyttälän seinämaalausprojektin myötä.

Nivalan ja Rynnäsen (2013, 21) mukaan Viirkorpi (1993, 22–24) määrittelee osallisuuden omakohtaisesta sitoutumisesta nousevana vaikuttamisena asioiden kulkuun ja vastuun ottamista seurauksista. Minä koen että kaupunkilaiset pystyivät vaikuttamaan Kyttälän maalaukseen, mutta en koe, että kaupunkilaiset olisivat joutuneet ottamaan vastuun seurauksista. Mitä seuraus ylipäänsä voisi tarkoittaa seinämaalauksen kohdalla? Tulee mieleeni vaikkapa sellainen aihepiiri, joka herättäisi ahdistusta tai pelkoa ympäristössä. Jos aihe herättäisi paljon keskustelua, joutuisivat suunnittelijat ja tekijät ikään kuin julkisen vastuuseen keskustelun kautta. Mitä seurauksia Kyttälän seinämaalauksesta on meille kuvataiteilijoille tullut? Olemme saaneet positiivista palautetta sekä suunnittelussa mukana olleilta kaupunkilaisilta että monelta muulta taholta. Teosta ei selvästikään koeta uhkaavaksi tai negatiiviseksi. Tietenkään kaikkien mielipiteitä ei voi tietää.

Suojanen (2014) mainitsee, että toimintatutkimuksessa tutkimusprojektin jäsenet osallistuvat aktiivisesti kaikkiin tutkimusprosessin vaiheisiin. En koe, että kaikki osallistujat olisivat osallistuneet kaikkiin vaiheisiin Kyttälän seinämaalauksen eri vaiheissa. Ainoastaan Miina Laine ja minä osallistuimme kaikkiin vaiheisiin, tosin mekin jaoimme tehtäviä keskenämme. Toimintatutkimukseen kuuluu vielä Suojasen (2014) mukaan toiminnan raportointi, joka toteutui Kyttälän muraalissa. Pidin päiväkirjaa koko Kyttälän muraalihankkeen ajan.

Oma kokemukseni seurauksista on, että sain Kyttälän projektin kautta työtä toisessa seinämaalaushankkeessa myöhemmin kesällä 2017. Minut palkattiin maalariksi toteuttamaan Pinnan alla -teosta yhdessä teoksen suunnittelijan, arkkitehtiopiskelija Atso Airolan kanssa. En olisi saanut kyseistä työtarjousta ellen olisi ollut mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa Kyttälän maalausta.

Sain erittäin arvokasta kokemusta ja tietoa sapluunoiden teosta, ulkoseinämaaleista ja erilaisista maalaustavoista. Lisäksi opin, millaisia vaiheita seinämaalausprojektissa on. Voin käyttää tietoa eri tavoilla, joko omiin tuleviin projekteihini tai opetustyössä. Kuvataiteilijana koen ottaneeni ison harppauksen uuteen suuntaan. Kuvataiteilijan työn yllä häilyvä yksinäisyyden kehä on hieman murtunut omalta kohdaltani. Haluan edelleen tehdä töitä myös yksin, mutta nyt minulla on rohkeutta lähteä toteuttamaan myös itselleni uudenlaisia, yhteisöllisiä taideprojekteja.

6 LOPUKSI

Miten työnkuvani muuttui Kytälän seinämaalauksen teon myötä? Huomasin, että olen aika hyvä neuvottelija ja pystyn pitämään projektin eri asiat melko hyvin hallinnassa. Toisen kuvataiteilijan kanssa työskentely oli ajoittain haasteellista, koska olen tottunut tekemään töitä yksin. Välillä oli vaikeaa kuunnella toista. Toisaalta Miina Laine tiesi seinämaalausten teosta enemmän kuin minä, joten opin häneltä paljon. Olemme työskennelleet samalla työhuoneella useita vuosia, joten tunnemme toisemme hyvin. Se auttoi paljon. Yhteisten ratkaisujen hakeminen yksin työskentelyn sijasta sai mielestäni aikaan jotain hienoa. Kumpikaan meistä ei olisi yksin tehnyt sellaista teosta kuin Kytälän seinämaalauksesta tuli. Lisäksi työn määrä koko projektissa oli niin valtava, että se olisi ollut liikaa yhdelle ihmiselle.

Neuvottelujen onnistumisessa auttoi suuresti se, että olimme soveltavan taiteen YAMK-opintojen yhteydessä esitelleet muille opiskelijoille sekä opettajille omaa projektiamme lyhyillä esittelykierroksilla kuvin ja sanoin. Sain opintojen yhteydessä vinkin siitä, että osallisuus kannattaa toteuttaa jonkin tapahtuman yhteydessä. Se oli hyvä neuvo. Edellä mainitut keinot vähensivät huomattavasti jännitystä, jota tunsin mennessäni esimerkiksi esittelemään ideaa rakennuksen omistajan edustajalle. Lisäksi muilta opiskelijoilta saamani tuki ja palaute on ollut erittäin arvokasta.

Varsinainen yllätys minulle oli se, kuinka hyvältä vuorovaikutus kaupunkilaisten kanssa minusta tuntui. Koin, että seinämaalauksen teolla oli merkitystä yhteisöllisesti ja tätä kautta taiteellani on jotain muutakin merkitystä kuin pelkästään taideteoksena. Koen löytäneeni jotain sellaista taiteilijana, joka avaa minulle uusia mahdollisuuksia ja näkymiä taiteilijana. Jatkossa voin toimia yhteisötaiteilijana tai soveltavan taiteen projektissa huomattavasti paremmin eväin kuin ennen opintoja ja Kytälän maalausprojektia.

Päätellen saamastamme palautteesta Pirkanmaan Taidesuunnistuksen aikana, osallistuminen kaupunkiympäristön ja oman elinympäristön suunnitteluun tuntuu kiinnostavan ihmisiä. Kytälän muraalin luovutuspäivä oli 10.7.2017, jolloin paikalla olimme Miina Laine, minä, Sami Kallioinen sekä Heikki Päätalon sijainen. Jos aikaa olisi ollut enemmän, olisi ollut hyvä pyytää palaute myös asunto-osakeyhtiö Hämeenkartanon asukkaita. Jotkut kyseisen taloyhtiön asunnot sijaitsevat niin, että seinämaalaus näkyy todella läheltä heidän ikkunastaan. Seuraavalla kerralla palautteen voisi pyytää vielä erikseen juuri heiltä, joiden arjessa seinämaalaus eniten vaikuttaa. Palautteenannon voisi tehdä esimerkiksi jonkinlaisen yhteisen julkistamisjuhlan muodossa. Mielestäni olisi ollut tärkeää kuulla, mitä asunto-osakeyhtiö Hämeenkartanon asukkaat ajattelevat maalauksesta, kun se on valmis. Valitettavasti minulla ja Miina Laineella ei ollut resursseja pitää kyseistä tilaisuutta, koska olimme hyvin väsyneitä heti projektin jälkeen. Jos muraaliprojektilla olisi tuottaja ja rahoitus olisi riittävä, olisi tekijöillä enemmän resursseja keksittyä projektin taiteelliseen ja yhteisölliseen puoleen. Jos jatkossa teen vastaavanlaisia projekteja, olisi mukava pitää kaikkien osallistujien kesken julkistamistilaisuus.

Mitä minulle kuvataiteilijana tapahtui työparin kanssa työskentelyssä, mikä muuttui työskentelytavoissani ja asenteissani? Yhteistyö Miina Laineen ja minun välillä muutti käsitystäni taiteellisesta työstä. En päättänyt kaikkea itse, joten kompromisseja piti tehdä puolin ja toisin. En ollut aiemmin tehnyt seinämaalauksia. Miina Laineella sen sijaan oli kokemusta kahdesta sisälle tehdystä maalauksesta, joten hän tiesi minua enemmän esimerkiksi sapluunoiden teosta. Opin häneltä paljon tekemisen aikana. Miina Laine käytti paljon aikaa sapluunoiden kokeiluihin ja piirtämiseen. Tosin hänen suunnittelemansa kehyskuvio oli päätetty jo loppuvuodesta 2016, joten jäi aikaa kehitellä ideoita eteenpäin. Toisin oli osallistavassa osuudessa, jolloin kehyskuvion sisälle tulevan osan pystyi suunnittelemaan ja maalaamaan siihen liittyvät luonnokset vasta huhtikuun 2017 lopussa, kun kysely kaupunkilaisille oli tehty. Luonnosten maalaamiselle jäi melko vähän aikaa.

Teimme Miina Laineen kanssa yhdessä työhuoneellamme sapluunoita kehyskuvion sisäpuolelle tulevan maiseman joihinkin osiin kaksi viikkoa ennen maalaamisen aloittamista. Käytimme apuna paikasta ottamaamme valokuvaa, jotta saamme tehtyä teoksen oikeassa koossa seinään. Varsinaisessa maalaamisvaiheessa seinällä käytimme tekemääni luonnosmaalauksia lähtökohtana. Meillä oli öljyväreillä vanerille tekemäni luonnosmaalauksia mukana henkilönostimen kopissa, jotta pystyimme aina katsomaan siitä mallia.

Kuvittelin, että minulla olisi ollut enemmän aikaa tehdä kokeiluja ja luonnoksia ennen varsinaisen seinämaalauksen aloittamista. Johtuen muusta työstä, kuten lupien ja hankkimisesta ja sopimusten teosta, minulla ei jäänyt riittävästi aikaa kokeiluihin. Tästä syystä tein melkein kaiken ilman harjoittelua. Tavallaan sellainen työskentelytapa lisäsi rohkeutta tarttua toimeen, vaikkei ihan tiennytkään, mitä kannattaa tehdä. Kokemus maalarina auttoi suuresti. Toisaalta etukäteen kokeilu olisi vähentänyt stressiä varsinaisessa maalaamistilanteessa.

Suurimmat käytännön haasteet liittyivät erilaisten lupien saamisen hitauteen ja vakuutusten saamisen hankaluuteen sekä rahoitukseen. Rahoitus pitäisi miettiä tarkemmin etukäteen. Ilmeisesti apurahan myöntäjät näkevät hankkeen tilaustyönä, jolloin rahoituksen pitäisi tulla tilaajalta. Näin ei kuitenkaan Kytälän maalauksessa ollut, vaan me kuvataiteilijat ehdotimme maalauksen tekemistä rakennuksen omistajalle. Jos aloite tulisi tilaajalta, olisi tilanne toinen. Silloin kyse olisi tilaustyöstä, jolloin kustannukset ja taiteilijapalkkiot olisivat tilaajan vastuulla. Lisäksi oli vaikea hakea apurahaa, kun osa maalauksesta oli vielä suunnittelematta eikä koko teoksesta ei ollut luonnoskuvaa, kun apurahaa haettiin.

Näyttää siltä, että rahoituksen suhteen seinämaalauksissa on hyvin erilaisia käytäntöjä. Joskus kuvataiteilijat saavat palkkaa, välillä taas heille maksetaan pelkästään materiaalikulut ja laitekulut. Toivoisin jonkinlaista yhtenäistä linjaa seinämaalauksen rahoitukseen sitä mukaa, kun seinämaalauksiprojektit edelleen näyttävät lisääntyvän Suomessa.

Huolimatta edellä mainituista haasteista, olen mielestäni pystynyt muuttamaan toimintatapojani kuvataiteilijana, mikä oli yksi tavoitteeni aloittaessani hankkeen. Voin

jatkossa toimia omassa mahdollisessa seinämaalaushankkeessa eri rooleissa: suunnittelijana, toteuttajana, järjestäjänä tai jossakin edellä mainituista rooleista.

Muutuinko yhteisötaiteilijaksi tämän yhden projektin myötä? En varmasti täysin, aion nimittäin jatkossa maalata yksittäisiä teoksia ja ehkä pitää näyttelyitä, mutta nyt minulla on enemmän liikkumavaraa kuvataiteilijana. Minulla on tunne, että olen vahvasti ajassa kiinni Kyttälän seinämaalauksen teon myötä. Tällä hetkellä Suomessa on menossa niin voimakas seinämaalausinnostus, että on mahtavaa olla jollakin tavalla osa sitä. Osallistavia seinämaalauksia voi mielestäni helposti soveltaa eri tilanteisiin ja paikkoihin sopiviksi. Asukkaita tai käyttäjiä osallistavan seinämaalauksen voi suunnitella ja tehdä esimerkiksi hoitolaitokseen, kouluun, nuorisotalolle, kaupunkitilaan tai melkein mihin tahansa julkiseen tilaan. Osallistavuuden voi suunnitella asiakkaalle tai tilaajalle sopivaksi.

LÄHTEET

Aineisto:

Kyttälän muraalin kyselylomakeen vastaukset 2017.

Kyttälän muraalin palautevastaukset 2017.

Kirjallisuus:

Airo, T. Tampereelle syntyy nyt merkittävää katutaidetta. Aamulehti. 26.7.2017.

Arffman, S. Katutaiteesta tuli salonkikelpoista. Aamulehti. 10.3. 2017.

Arnstein S. 1969. A Ladder of Citizen Participation. JAIP, Vol. 35, No. 4, July 1969, pp. 216-224.

Banksy. Wikipedia. Viitattu 20.11.2017. <https://fi.wikipedia.org/wiki/Banksy>

Bäckgren, N. Äänestä paras katutaidetyö. Helsingin sanomat. 2.9.2017.

Jansson, P. 4.8.2012. Värikkäiden seinien mekka. Katutaide kukoistaa Berliinissä. City-verkkolehti. Viitattu 20.11.2017. <http://www.city.fi/ilmiot/varikkaiden+seinien+mekka/5004>

Julian, George 2013. Verkkosivu. Viitattu: 23.10.2017.
<http://www.georgejulian.co.uk/2013/01/22/social-media-and-citizen-engagement/>

Katutaiteen suurhanke Seinähullu Vantaa alkaa 2017. Viitattu 26.11.2017.

<http://www.vantaa.fi/uutisia/101/0/130728>

Karppinen, K. 2016. Julkinen taide kaupunkimaisemassa: Seinämaalausten merkitykset Lappeenrannassa ja Porissa. Ympäristöpolitiikka ja aluetiede. Pro Gradu -tutkielma. Tampereen yliopisto. Tampub-julkaisuarkisto. Viitattu 4.9.2017. <http://tampub.uta.fi/handle/10024/98677>

Karttunen, S. 2000. Julkisen taiteen monet käytöt. Poissulkemisen symboleista kadonneen yhteisöllisyyden rakentajiksi. Tilastokeskus, Hyvinvointikatsaus 3/2000, 46–51.

Kester, G. 2004. Conversation Pieces: Community and Communication in Modern Art. Berkeley, Calif. : University of California Press.

Kwon, M. 2004. Sitings of public art, integration versus intervention, 56-99. One place after another – site specific art and locational identity. Cambridge (Mass.): MIT Press.

Kwon, M. 2004. From site to community in new genre public art, 100-102. The case of "Culture in action". One place after another – site specific art and locational identity. Cambridge (Mass): MIT Press.

Leinonen, J. 21.8.2017. Jättimäisen seinämaalauksen tekeminen Joensuun keskustaan alkoi. Maakunta. Viitattu 4.9.2017. <http://www.karjalainen.fi/uutiset/uutis-alueet/maakunta/item/152756-jaettimäisen-seinaemaalauksen-tekeminen-joensuun-keskustaan-alkoi>

Leppänen T.K. Facebook-palvelu. Kotisivu. Viitattu 26.11.2017.
<https://www.facebook.com/tiinakaisaleppanen/>

Leppänen T. Facebook-palvelu. Viitattu 26.11.2017. <https://www.facebook.com/tiina.k.leppanen>

Leppänen T.K. 25.5. 2017 ja 4.5.2017. Päiväkirja. Julkaisematon lähde.

Nivala, E. & Ryyänen S. 2013, Kohti sosiaalipedagogista osallisuuden ideaalia. Viitattu 26.10.2017. <http://www2.uef.fi/documents/1381035/2330652/NivalaRyyan%C3%A4nen2013.pdf>.

Pinnalla 17 -kotisivu, facebook. Viitattu 27.9.2017. <http://fi-fi.facebook.com/pinnalla17/>

Pirkanmaan taidesuunnistus 2017. Viitattu 6.9.2017. <http://www.taidesuunnistus.net/>

Rinne J. Arnsteinin tikapuut osallistamisen paradigmana. Slide share. Paikallisuus, osallisuus ja osattomuus. Helsingin yliopisto. Viitattu 18.9.2017.

https://www.google.fi/search?biw=1920&bih=898&tbm=isch&sa=1&q=osallisuuden+tikapuut&og=osallisuud&gs_l=psyab.1.1.0j0i30k1j0i24k1l2.39180.39977.0.43721.11.5.0.0.0.130.435.3j2.5.0....0...1.1.64.psy-ab.%209.1.129....0.baxTBdJMLok&gws_rd=ssl#imgrc=Hg3zptP50IHv0M:&spf=1505730757584

Rinne J. Paikallisuus, osallisuus ja osattomuus. Slideshare.

Helsingin yliopisto. Sitra, elinvoimafoorumi. Viitattu 23.10.2017.

https://www.google.fi/search?biw=1920&bih=898&tbm=isch&sa=1&q=osallisuuden+tikapuut&og=%20osallisuud&gs_l=psyab.1.1.0j0i30k1j0i24k1l2.39180.39977.0.43721.11.5.0.0.0.130.435.3j2.5.0....0...1.1.64.psy-ab.%209.1.129....0.baxTBdJMLok&gws_rd=ssl#gws_rd=ssl&imgdii=oiKYvzlt1k7f_M:&imgrc=Hg3zptP50IHv0M:&spf=1511886987839

Rundgren, E. Tyttö kurkistaa koskeen Rongankadun seinässä. Aamulehti, Moro-liite. 21.7.2017.

Seinämaalaus. Timelaps-video. Youtube-videopalvelu. Viitattu 17.11.2017.

http://www.youtube.com/watch?v=Kpp_PnreFoM

Street Art Vantaa. Facebook-sivusto. Kutsumme asukkaat mukaan toteuttamaan omat katutaidekokonaisuutensa Hakunilassa ja Koivukylässä! Viitattu 29.10.2017.

<http://streetartvantaa.com/asukkaille/>

Suojanen, Ulla 2014. Toimintatutkimus ammatillisen kehittymisen välineenä. www.metodix.com. Menetelmäartikkelit. Viitattu 4.10.2017. <https://metodix.fi/2014/05/19/suojanen-toimintatutkimus/>

Tampereen kaupungintiedote 12.5.2017. Ratinan sillan alle maalataan värikäs muraali. Viitattu 29.11.2017. https://www.tampere.fi/tampereen-kaupunki/ajankohtaista/tiedotteet/2017/05/12052017_1.html

Tampereen seurakunnat. Youtube-videopalvelu. Viitattu 17.10.2017.

<http://www.youtube.com/watch?v=5jSSWsQn9uU&t=>

Tero S. 2015. Malike-toiminta. Matkalle liikkeelle keskelle elämää. Viitattu 18.10.2017.

<http://www.kvps.fi/images/tiedostot/Tapahtumat/Tero-01-12-2015.pdf>

Viirkorpi, P. 1993. Osallisuus, yhteistyö, valta, muutos. Asuinalueen uusi suunnittelujärjestelmä. Helsinki: Suomen kuntaliitto

Muraalihankkeen kyselylomake

Kun katsot ympärillesi, mihin huomiosi kiinnittyy?

Mistä kohdasta erityisesti pidät?

Mitä värejä näet, kun katsot ympäristöä?

Onko sinulla jokin muisto Koskipuistosta?

Millainen Koskipuisto on sinulle?

Muraali Tampereen keskustaan

OSALLISTU MAALAUKSEN SUUNNITTELUUN!

Me kaksi kuvataiteilijaa, Miina Laine ja Tiina Kaisa Leppänen suunnittelemme maisemasiheista muraalia eli seinämaalausta Kyttälänkatu 1:n ulkoseinään. Meillä on rakennuksen omistajat lupa muraalin toteuttamiseen. Jos kaikki muut luvat saadaan, muraali maalataan kesäkuussa 2017. Lupaprosessi on vielä kesken.

Voit osallistua muraalin sisällön suunnitteluun vastaamalla lomakeella oleviin kysymyksiin. Osa muraalista on suunniteltu valmiiksi (pyydä Miina Laineen tekemä luonnoskuva nähtäväksi taiteilijoilta) ja osa suunnitellaan vastausten perusteella. Ideana on, että ihmiset saavat osallistua oman ympäristönsä elävöittämiseen.

Tiina Kaisa Leppänen tekee vastausten perusteella kolme luonnosta, joista rakennuksen omistaja ja viereisen taloyhtiön hallitus valitsevat yhden, joka toteutetaan osaksi muraalia. Leppänen kirjoittaa muraalihankkeen eri vaiheista myös lopputyön Turun Taideakatemiaan, jossa hän opiskelee Kulttuurialan YAMK-opintoja (soveltava taide).

Kyselylomakeeseen ei laiteta nimeä, paitsi jos haluat osallistua kyselyyn maalauksen valmistuttua:

Jos sinulta saa kysyä muraalin valmistuttua, koitko olleesi osallisena maalauksen suunnittelussa, laita lomakeeseen sähköpostiosoitteesi. Sähköpostiosoitetta ei anneta muille kuin Leppäselle ja Laineelle. Tiina Kaisa Leppänen käyttää vastauksia lopputyön kirjallisessa osuudessa muraalihankkeen vaikutuksia ja onnistumista arvioitaessa. Kaikkia kyselyvastauksia käsitellään anonyymisti. Aineisto jää taiteilijoiden haltuun, eikä sitä anneta muille.

Palautekysymykset

1. Kun katsot valmista maalausta, onko siinä mielestäsi jotain sellaista, jota pidit vastauksissasi tärkeänä Koskenrannan maisemassa? Jos on, niin mikä se on? Jos muralissa ei ole sitä mitä toivoit, mikä toivomasi asia oli?
2. Koitko, että sinun mielipiteesi otettiin huomioon, kun katsot valmista muralia? Jos et koe että mielipidettäsi kuultiin, niin miksi et?
3. Miltä sinusta tuntui osallistua muralin suunnitteluun?
4. Koitko voivasi vaikuttaa omaan elinympäristöösi, kun osallistuit muralin suunnitteluun kyselyyn vastaamalla?